

**Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva
Abuzurilor Statului – F.A.C.I.A.S.**

**RĂSPUNDEREA FUNCȚIONARULUI PUBLIC –
GARANȚIE A RESPECTĂRII DREPTURILOR OMULUI
ÎN RELAȚIA ADMINISTRAȚIE-CETĂȚEAN**

Cuprins

INTRODUCERE

PERCEPȚIA PUBLICĂ CU PRIVIRE LA ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ ROMÂNEASCĂ ÎN PERIOADA 2020-2024. OBIECTIVELE CAMPANIEI F.A.C.I.A.S.....	9
--	---

CAPITOLUL I

CONSIDERAȚII GENERALE DESPRE ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ, FUNCȚIA PUBLICĂ ȘI FUNCȚIONARUL PUBLIC	18
Secțiunea I.1. Fundamente conceptuale: administrația publică, serviciul public, funcția publică și funcționarul public.....	18
Secțiunea I.2. Relația dintre funcție publică – funcționar public – serviciu public.....	27
Secțiunea I.3. Noțiunea autonomă de <i>funcționar public în sensul legii penale</i> ; sferă mai largă de aplicabilitate comparativ cu dreptul administrativ	29

CAPITOLUL II

RĂSPUNDEREA JURIDICĂ A FUNCȚIONARULUI PUBLIC	37
Secțiunea II.1. Principiile răspunderii juridice a funcționarilor publici	37
Secțiunea II.2. Abordarea politică și juridică a răspunderii funcționarilor publici	38
Secțiunea II.3. Formele răspunderii juridice a funcționarilor publici	41
Secțiunea II.4. Mecanismele de sancționare și control. Obstacolele majore în calea responsabilizării funcționarilor publici	44
Secțiunea II.5. Modalități de îmbunătățire a răspunderii juridice a funcționarilor publici	49
Secțiunea II.6. Reconsiderarea noțiunii de răspundere în Codul administrativ. Conceptul de răspundere în administrație. Subiecții răspunderii administrative	51

CAPITOLUL III

RĂSPUNDEREA DISCIPLINARĂ A FUNCȚIONARILOR

PUBLICI.....	54
Secțiunea III.1. Regimul juridic și specificul răspunderii disciplinare a funcționarilor publici.....	54
Secțiunea III.2. Carențe de natură legislativă în reglementarea actuală a răspunderii disciplinare.....	61
Secțiunea III.3. Cauzele ineficienței comisiilor de disciplină pentru funcționarii publici în România.....	67
Secțiunea III.4. Situația aplicării mecanismelor disciplinare actuale. Statistica oficială. Cercetarea și analiza FACIAS	70
III.4.1. Prezentarea Datelor.....	70
III.4.2. Analiza Datelor	71
III.4.2.1. Cazuri de sancțiuni disciplinare contestate în instanță.....	71
III.4.2.2. Sesizări formulate împotriva funcționarilor publici	72
III.4.2.3. Proporția cazurilor contestate în instanță.....	73
III.4.2.4. Distribuția sesizărilor pe categorii de funcționari.....	73
III.4.2.5. Concluzii și implicații.....	74

CAPITOLUL IV

JURISPRUDENȚA RELEVANTĂ ÎN MATERIA

RĂSPUNDERII DISCIPLINARE A FUNCȚIONARILOR

PUBLICI.....	76
Secțiunea IV.1. Jurisprudența Tribunalului Funcției Publice al Uniunii Europene.....	77
Secțiunea IV.2. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene.....	78
Secțiunea IV.3. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.....	80
Secțiunea IV.4. Jurisprudența Curții Constituționale a României și a Înaltei Curți de Casație și Justiție.....	85
Secțiunea IV.5. Jurisprudența instanțelor naționale	88

IV.5.1. Circumstanțele în care sancțiunile disciplinare au fost menținute de instanțele de judecată	88	
IV.5.2. Circumstanțele în care sancțiunile disciplinare au fost anulate/ înlocuite de instanțele de judecată	99	
CAPITOLUL V		
PARALELĂ ÎNTRE RĂSPUNDEREA FUNCȚIONARULUI PUBLIC ROMÂN ȘI RĂSPUNDEREA FUNCȚIONARULUI PUBLIC EUROPEAN.....		128
Secțiunea V.1. Sistemul de răspundere al funcționarilor publici din România.....	128	
Secțiunea V.2. Sistemul de răspundere al funcționarilor publici din Uniunea Europeană	129	
Secțiunea V.3. Asemănări și diferențe între sistemele de răspundere românesc și european	130	
Secțiunea V.4. Analiza comparativă a legislațiilor statelor membre	133	
CAPITOLUL VI		
PROPUNERI FACIAS PENTRU ASIGURAREA EFECTIVITĂȚII RĂSPUNDERII DISCIPLINARE A FUNCȚIONARILOR PUBLICI PRIN ADOPTAREA UNUI PACHET LEGISLATIV COMPLEX		137
Secțiunea VI.1. Fundamentarea propunerilor legislative.....	137	
Secțiunea VI.2. Propuneri legislative specifice	138	
ANEXE.....	142	
ANEXA I. Analiză extinsă a situației sancțiunilor disciplinare și impunității funcționarilor publici din România: un eșantion <i>de facto</i>	142	
ANEXA II. SONDAJ – Percepția Funcționari publici – ARA Public Opinion.....	149	

ANEXA III. ANALIZA PROGRAMELOR DE GUVERNARE ȘI A POLITICILOR PRIVIND FUNCȚIONARII PUBLICI (2000-2024)	180
ANEXA IV. Bune practici privind practica jurisdicțională/judiciară	211
ANEXA V. Documente internaționale privind răspunderea disciplinară a funcționarilor publici.....	216

**Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva
Abuzurilor Statului – F.A.C.I.A.S.**

**RĂSPUNDEREA FUNCȚIONARULUI
PUBLIC – GARANȚIE A RESPECTĂRII
DREPTURILOR OMULUI
ÎN RELAȚIA ADMINISTRAȚIE-CETĂȚEAN**

Universul Juridic
București
-2024-

CAPITOLUL I

CONSIDERAȚII GENERALE DESPRE ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ, FUNCȚIA PUBLICĂ ȘI FUNCȚIONARUL PUBLIC

Secțiunea I.1. Fundamente conceptuale: administrația publică, serviciul public, funcția publică și funcționarul public

Potrivit definiției date de Codul administrativ (art. 5), **administrația publică** reprezintă *totalitatea activităților desfășurate, în regim de putere publică, de organizare a executării și executare în concret a legii și de prestare de servicii publice, în scopul satisfacerii interesului public.*

Autoritățile administrației publice centrale sunt: *Guvernul, ministerele, alte organe centrale de specialitate subordonate Guvernului sau ministerelor; autoritățile administrative autonome.* Autoritățile administrației publice locale sunt: *consiliile locale, primăriile și consiliile județene.*

Administrația publică are ca obiectiv și rațiune de a fi satisfacerea unor interese de ordin general, interese publice, fără a urmări un profit material implicit. Așadar, *scopul* administrației publice îl reprezintă satisfacerea interesului public⁸.

Prin prisma acestui scop, *principiile generale* aplicabile administrației publice sunt: *principiul legalității* – autoritățile și instituțiile administrației publice, precum și personalul acestora au obligația de a acționa cu respectarea prevederilor legale în vigoare și a tratatelor și convențiilor internaționale la care România este parte; *principiul egalității* – beneficiarii activității autorităților și instituțiilor administrației publice au dreptul de a fi tratați în mod egal, într-o manieră nediscriminatorie, corelativ cu obligația autorităților și instituțiilor administrației publice de a trata în mod egal pe toți beneficiarii, fără discriminare, pe criteriile prevăzute de lege; *principiul transparenței* – în procesul de elaborare a actelor normative, autoritățile și instituțiile publice au obligația de a informa și de a supune consultării și dezbaterii publice proiectele de acte normative și de a permite accesul

⁸ M.T. Oroveanu, *Tratat de drept administrativ*, Ed. Cerma, București, 1996, p. 39.

cetățenilor atât la procesul de luare a deciziilor administrative, cât și la datele și informațiile de interes public, în limitele legii; beneficiarii activităților administrației publice au dreptul de a obține informații de la autoritățile și instituțiile administrației publice, iar acestea au obligația corelativă de a pune la dispoziția beneficiarilor informații din oficiu sau la cerere, în limitele legii; *principiul proporționalității* – formele de activitate ale autorităților administrației publice trebuie să fie corespunzătoare satisfacerii unui interes public, precum și echilibrate din punctul de vedere al efectelor asupra persoanelor. Reglementările sau măsurile autorităților și instituțiilor administrației publice sunt inițiate, adoptate, emise, după caz, numai în urma evaluării nevoilor de interes public sau a problemelor, după caz, a riscurilor și a impactului soluțiilor propuse; *principiul satisfacerii interesului public* – autoritățile și instituțiile administrației publice, precum și personalul din cadrul acestora au obligația de a urmări satisfacerea interesului public înaintea celui individual sau de grup. Interesul public național este prioritar față de interesul public local; *principiul imparțialității* – personalul din administrația publică are obligația de a-și exercita atribuțiile legale, fără subiectivism, indiferent de propriile convingeri sau interese; *principiul continuității* – activitatea administrației publice se exercită fără întreruperi, cu respectarea prevederilor legale; *principiul adaptabilității* – autoritățile și instituțiile administrației publice au obligația de a satisface nevoile societății.

Prin activitatea lor, autoritățile administrației publice trebuie să asigure deplina egalitate în toate domeniile vieții economice, politice, juridice, sociale și culturale pentru toți cetățenii țării, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, sex, limbă, religie, opinie, apartenență politică, avere sau origine socială și să garanteze posibilitatea participării tuturor cetățenilor la viața politică, economică, socială și culturală. Promovarea tuturor acestor drepturi duce la aplicarea principiului conform căruia *nimeni nu este mai presus de lege* (art. 16 din Constituție).

Activitatea administrației publice presupune un mecanism complex de previziune, programare, comandă sau luare a deciziilor, coordonare a procesului de execuție, dar și de control al acestuia⁹.

⁹ I. Alexandru, *Administrația publică, teorii, realități, perspective*, ed. a IV-a, Ed. Lumina Lex, București, 2007, p. 67.